

**МІЖНАРОДНІ УЧНІВСЬКІ ГРОМАДСЬКІ ЧИТАННЯ
«Я ГОЛОСУЮ ЗА МИР» ЯК ОДНА З ФОРМ РЕАЛІЗАЦІЇ
МІСІЇ ТА СТРАТЕГІЇ ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-
ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. АКАД. С. ДЕМ'ЯНЧУКА»**

Дем'янчук А. С.

*доктор педагогічних наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Мельничук Л. Б.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

У зв'язку з широкомасштабним вторгненням російського агресора на територію України проблема збереження миру розглядається як глобальна не лише у світовому масштабі, але й набуває особливої актуальності для українського народу. Виховання в душі миру – уже не просто загальноприйнятий міжнародний термін, а пріоритетний напрям діяльності вітчизняних освітніх закладів в непростих умовах сьогодення [2].

Проблема виховання дітей на ідеях миру була предметом наукових досліджень І. Беґа, О. Безкоровайної, М. Кабатченка, О. Овчарук, С. Танґян та ін. Найбільш глибоко та всебічно окреслена проблема була висвітлена у працях С. Дем'янчука. Палкий патріот нашої держави, який пережив усі жахіття другої світової війни, ставши відомим ученим, був глибоко переконаним в тому, що морально-патріотичне виховання дітей та молоді є пріоритетним напрямом роботи освітнього закладу [1].

Візія ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» досягається відповідно до його цінностей: виховання майбутнього покоління на ідеях миру,

професіоналізму, креативності, доброчесності. Серед шляхів її реалізації є проведення Міжнародних громадських учнівських читань «Я голосую за мир!», що стало традицією, якій виповнюється 26 років.

Ініціатором проведення першого національно-патріотичного заходу є засновник нашого університету, доктор педагогічних наук, академік Степан Якимович Дем'ячук. Метою читань є залучення талановитої учнівської еліти у прозовій та віршованій формах висловити своє бачення проблеми війни та миру. Авторами творів є учні 1–11 класів закладів загальної середньої освіти України та зарубіжжя.

За останніх 5 років у Міжнародних учнівських громадських читаннях брали участь школярі з м. Рівного, м. Краматорська, м. Києва, м. Луцька, м. Шепетівки, м. Сміли, а також Київської, Рівненської, Житомирської, Волинської, Хмельницької, Полтавської, Черкаської областей. Серед зарубіжних представників – учні з Польщі, Чехії, Німеччини, Угорщини, Ізраїлю, Туреччини, Грузії, Іспанії.

Особливістю читань є інтерактивний формат їх проведення. Так, учасники мають змогу взяти участь у пленарному засіданні, де учнів вітають адміністрація університету та запрошені гості. Наступним етапом є участь дітей у секційних засіданнях, де вони мають змогу висловити свою громадянську позицію, ознайомивши присутніх з власним творчим доробком. Завершенням читань є екскурсія дітей до Музею Миру та участь школярів у майстер-класах, флешмобах та фотосесіях.

За результатами читань щорічно видається збірник, у якому розміщено 250 кращих учнівських творів. На його сторінках учні висловлюють щирі сподівання на якнайскоріше закінчення кровопролитної війни та панування довгоочікуваного миру на нашій рідній землі (рис. 1).

Рис. 1. Збірники читань «Я голосую за мир»

Твори, які уміщує цьогорічний збірник, є особливими. 24 лютого 2022 р. в Україні розпочалася повномасштабна війна, яка вийшла за межі територіального конфлікту на Сході, і діти всієї держави стали свідками та жертвами її руйнівної сили.

Уже не з книжок, історичних фільмів, розповідей воїнів ЗСУ, а з досвіду власного переживання страху під час сирен та вибухів ракетних снарядів, перебування в укриттях, зустрічі з ворогами учнівська молодь висловила свої бачення проблеми війни та миру.

У представлених в збірнику творах відображено трагічні події, які забрали життя цивільних людей та спричинили руйнацію в багатьох містах України. Діти співчують вдовам і сиротам, моляться за невинних жертв та загиблих захисників в містах і селах України. Як приклад наведемо фрагмент одного з творів, уміщених у збірнику цьогорічних читань:

Життя «до» і «після»

...О 6 ранку я прокинулася від вибуху, хоча мама мене заспокоювала, що «все гаразд» (це тепер я розумію, що вона намагалася зберігати спокій та у будь-який спосіб мене заспокоїти). Вранці до мене приїхала сестра, від якої я дізналася, що об'єктом ракетного удару був наш аеропорт... Ми не розуміємо, що відбувається, як раптом починає лунати сирена, ми швидко вдягаємося та спускаємося з батьками до сховища. Саме з цього моменту сигнал тривоги почав лунати щодня з різною частотою. Це – моє життя «після», яке я вважала жахом. Однак пізніше я зрозуміла, що страх, біль, жах – це той стан, у якому перебувають люди, які опинилися в самому епіцентрі кривавої рашиської окупації.

Так, ми з тривогою слідували за життям наших знайомих з Маріуполя: сім'я з двома дітьми (10 і 15 років) проживали на околиці міста, тому з перших днів війни опинилися під обстрілами рашистів – всі навколишні будинки обстріляли, їхній – дивом вцілів, але вони задля безпеки переїхали до центру, де незабаром теж почалися інтенсивні обстріли. Жили переважно в підвалі, на вулицю боялися вийти, оскільки обстріли не вщухали і вся земля була вкрита людськими тілами. Хотілося їсти і пити. Добре, що в той день йшов дощ зі снігом – вони підставляли кружку і ловили живильну вологу. Вони не завжди могли вийти на зв'язок – тоді мама переживала найбільше: полегшено видихала лише в тому випадку, коли вони давали про себе знати, що всі живі. Навіть виїхати гуманітарним

коридором змогли не відразу – орки обстріляли їхню колону. Тепер сім'я в безпеці, оселилася в Дніпрі...

Інша історія – з окупації міста Чернігова, в якій опинилася моя подруга разом зі своєю мамою. Ми почали з нею підтримувати зв'язок, коли вона мала можливість. Ось декілька її цитат з нашої переписки: «сьогодні стріляли в нашому районі»,... «у нас з балкона і під'їзду вікна повилітали»,... «постраждалих 4-6, одному в око уламок влучив, двом в ноги, біля однієї жінки велика калюжа крові була, вона кричала, але я не зрозуміла, що з нею...», «у нас вже 3-й день бомблять наш район». Ще через кілька днів: «світла не було 5 днів, ми ходили в інший кінець міста заряджати телефони через генератор».

Це – історії людей, з якими знайома моя сім'я, і які вижили. А скільки понівечених життів, скалічених доль криваві сліди рашистів лишили на Київщині (Буча, Ірпінь, Гостомель, Мотижин, Бородянка та ін.), Харківщині, Сумщині, Херсонщині, Донеччині та Луганщині?

Пережити таке в досить юному віці дуже тяжко, і психічні травми залишаться на все життя. Тому всі розумні люди бажають миру та якнайшвидшого припинення цієї кривавої війни, у якій гинуть ні в чому не винні люди, серед них – діти. Та я впевнена, що Україна переможе в цій війні. Я голосую за мир! [3, с. 117].

Мельничук А., учениця 8-А класу РГ «Гармонія» (м. Рівне)

Наскрізною ідеєю кожного твору є бажання жити на мирній землі, віра в перемогу, співчуття постраждалим. В розумінні дітей Україна – це багатостраждальна мати, яку потрібно захищати та піднімати з руїни.

Миротворчі ідеї, проголошені Степаном Дем'янчуком, сьогодні активно втілюють у науково-педагогічній діяльності викладачі закладу вищої освіти, педагоги, щоб учнівська та студентська молодь ще глибше усвідомлювала, що потрібно стояти на сторожі миру в державі, а згуртованість нації може подолати сили будь-якого ворога.

Проведення учнівських читань «Я голосую за мир!» сприяє формуванню патріотизму, вихованню поваги до рідного народу, моральних та духовних якостей, усвідомленню необхідності розбудови власної державності на принципах миру, толерантності, взаємоповаги між народами.

Література:

1. Виховання в дусі миру як пріоритетний напрям роботи викладачів Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка

Степана Дем'янчука / А. С. Дем'янчук, О. О. Марчук, Л. Б. Мельничук, О. М. Петрук. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ* : збірник наукових праць. № 2(20). Рівне : РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2018. С. 21–27.

2. Трансформаційні процеси в умовах війни та післявоєнного періоду. *Збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції* (м. Чернігів, 10 червня 2022 року). Чернігів : ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2022. 375 с.
3. Я голосую за мир! *Матеріали XXVI Міжнародних громадських учнівських читань*. Рівне : МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2022. 168 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-278-7-32>

ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ НУШ

Дука В. В.

*аспірант Інституту спеціальної педагогіки та психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України,
директор Навчально-реабілітаційного центру «Надія»
Вишгородської міської ради
м. Вишгород, Київська обл., Україна*

Одним із важливих стратегічних завдань реформування освітньої галузі України є її спрямованість на забезпечення підготовки дитини до повноцінного життя у сучасних соціально-економічних умовах. Освітнє середовище є невід'ємною частиною життєвого середовища дитини. Створення сучасного освітнього середовища є однією з основних концептуальних засад освітньої реформи в Новій українській школі (далі – НУШ).

Сучасні технології навчання переорієнтовано із «засвоєння знань» на формування «компетентностей», що базуються на засадах особистісно-орієнтованої моделі освіти, у рамках якої школа максимально враховує права дитини, її здібності, потреби та інтереси,